

اصول و سیاست های شهر سالم

علی راستگوا

۱: کارشناس ارشد اقتصاد
mehdirastgoo1@gmail.com

چکیده

در دهه های اخیر شهرها به سرعت رشد کرده اند که مشکلات و مسائل زیادی برای شهرها به وجود آورده اند. که باعث کاهش کیفیت زندگی شده است. شهر سالم، جواب مشخص و معینی به این مسائل جهت کیفیت بهتر زندگی برای شهرنشینان در سال های اخیر و آینده خواهد بود. در این مقاله اصول و سیاست های شهر سالم مورد بررسی قرار گرفته است. روش مطالعه در این مقاله توصیفی-تحلیلی می باشد و داده های مورد نیاز به روش مطالعات کتابخانه ای-اسنادی جمع آوری شده است. مسائل معینی مانند بهداشت شهری، دسترسی، خدمات، حمل و نقل بهتر و با کیفیت تر، مسکن، امنیت، محیط زیست و... در اصول و سیاست های شهر سالم مورد بررسی قرار گرفته است.

کلمات کلیدی: اصول، سیاست و شهر سالم

۱. مقدمه

ویژگی عصر ما، شهرنشینی، افزایش جمعیت شهرها و به تبع آن افزایش تعداد شهرهای کوچک و بزرگ و در نهایت تشدید مسائل و چالش های سلامتی و آسایش شهروندان بوده است. به طوری که طی دوره ۱۹۹۰ تا ۲۰۳۰ جمعیت نواحی شهری تا حدود ۳/۳ میلیارد نفر رشد خواهد کرد که از این تعداد، ۹۰ درصد در نقاط شهری کشورهای در حال توسعه یافته خواهد بود (ضرابی و دیگران، ۱۳۹۱، ۱۳۲). این افزایش سطح شهرها و رشد شهرنشینی طی دهه های اخیر، در بسیاری از شهرها با تخریب مکان های شهری و افزایش نابرابری های بهداشتی، اجتماعی و اقتصادی، در مقیاس وسیع، بین ساکنان همراه بوده است (شیخی، ۱۳۷۸). اندیشه شهر سالم در ایران، برای اولین بار در نوامبر ۱۹۹۰، در کنفرانس سازمان بهداشت جهانی، در منطقه مدیترانه شرقی مطرح شد. در این کنفرانس، بر استفاده از تجربه های مناطق اروپا در کشورهای منطقه تاکید شد و سه شهر لاهور و اسکندریه و تهران به صورت موردی انتخاب شدند. در همین راستا، در آذر ماه ۱۳۷۰، شهرداری تهران با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، نخستین سمپوزیوم شهر سالم را با حضور کارشناسان و صاحب نظران و مسئولان سازمان ها و دستگاه های اجرایی کشور، در تهران برگزار کرد (طیبیان، ۱۳۷۶). از دستاوردهای مهم این سمپوزیوم، می توان به اجرای پروژه شهر سالم، به صورت پایلوت، در محله سیزده آبان تهران اشاره کرد. پس از آن وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی دامنه فعالیت را در این زمینه، در سطح کشور گسترش داد و در بسیاری از شهرها فعالیت های مطالعاتی با اجرایی آغاز شد. حال، بعد از گذشت چند دهه، با وجود تلاش محققان و سازمان های تحقیقاتی در خصوص تعریف و شرح مفهوم شهر سالم، عملیاتی کردن مفهوم آن و ارزیابی اینکه چه شهری سالم است یا در برابر سایر شهرها در چه سطحی از سلامت قرار دارد، امری پیچیده و مبهم باقی مانده است (ضرابی و همکاران، ۱۳۹۱، ۱۳۲-۱۳۳).

لذا در این مقاله سعی بر این است تا با استفاده از مطالعات کتابخانه ای بتوانیم به ارزیابی اصول و سیاست های شهر سالم بپردازیم.